

JAARVERSLAG 2023 EN JAARPLAN 2024

Rekenkamer Hoorn

Vastgesteld door de rekenkamer Hoorn op 25 maart 2024

COLOFON

Samenstelling Rekenkamercommissie en rekenkamer

Externe leden

- M. Haubrich (voorzitter)
- R. Ngalle
- N. M. van Egmond
- A. Sakes (tot 1 januari 2024)

Interne leden (tot 1 januari 2024)

- L. Klinkenberg (PvdA)
- S. Bruijne (D66)
- R. Droste (VVD)

Per 1 januari is de rekenkamercommissie overgegaan tot rekenkamer. De leden van de rekenkamer zijn:

Externe leden

- M. Haubrich (voorzitter)
- R. Ngalle
- N. M. van Egmond
- E. van den Brink

Interne leden (klankbordgroep)

- L. Klinkenberg (HOE)
- M. Sluis (VVD)
- N. Heijne (D66)

Adres

Postbus 603
1620 AR Hoorn

Telefoonnummer

0229- 252200

E-mail

rekenkamer@hoorn.nl

1 JAARVERSLAG 2023

Inleiding

De rekenkamercommissie legt op grond van de 'Verordening Rekenkamercommissie gemeente Hoorn' ieder jaar verantwoording af aan de gemeenteraad over de door haar uitgevoerde werkzaamheden.

De rekenkamercommissie in Hoorn bestaat sinds september 2005. De commissie bekleedt een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Haar taak is het toetsen van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur op drie onderdelen:

1. rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
2. doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
3. doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?

Dit doet de rekenkamercommissie door het uitvoeren van onafhankelijke onderzoeken. Op basis van deze onderzoeken doet de rekenkamercommissie aanbevelingen, met als doel de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad te versterken en om bij te dragen aan het afleggen van publieke verantwoording over het gevoerde beleid.

De rekenkamercommissie is onafhankelijk en bepaalt zelf de te onderzoeken onderwerpen. Jaarlijks verricht zij één of twee onderzoeken. Onderzoeksrapporten worden door de rekenkamercommissie aan de gemeenteraad aangeboden en zijn daarna openbaar.

Vorm en samenstelling rekenkamercommissie Hoorn

In Hoorn is in 2005 door de gemeenteraad gekozen voor een rekenkamerfunctie met een gemengd model: vier externe leden en drie interne uit de gemeenteraad. Eén van de externe leden is voorzitter. De interne leden (leden uit en namens de gemeenteraad) kennen de 'couleur locale' en kunnen de achtergrond van eerdere bestuurlijke besluitvorming duiden. Zij vormen een belangrijke verbindende schakel met de gemeenteraad.

De rekenkamercommissie was in het verslagjaar als volgt samengesteld:

De externe leden:

- de heer Martin Haubrich, extern lid (vanaf november 2018 en voorzitter vanaf 30 juni 2020);
- de heer Alex Sakes (vanaf maart 2022)
- mevrouw Nicole van Egmond (vanaf 30 juni 2020)
- mevrouw Rosalie Ngalle (vanaf september 2015)

De interne leden:

- de heer Rob Droste (vanaf april 2022)
- mevrouw Lisa Klinkenberg (vanaf april 2022)
- mevrouw Sabine Bruijne (vanaf april 2022)

De rekenkamercommissie werd in 2023 ondersteund door een extern ingehuurd secretaris/onderzoeker, de heer Nick Woudstra.

Onderzoeksrapportages

Sinds het instellen van rekenkamercommissie eind 2005 heeft zij de volgende rapporten en brieven aan de gemeenteraad uitgebracht:

1. Budgetsubsiëring, met de bibliotheek als casus (2006);
2. Kaderstellende werking van de programmabegroting (2006);
3. Betaald parkeren in de binnenstad (2007);
4. Inkoop (2008);
5. Vervolgonderzoek naar betaald parkeren in de binnenstad (2008);
6. Rekenkamerbrief over beheersmaatregelen exploitatierisico's Bangert en Oosterpolder (2008);
7. Rekenkamerbrief over de doorwerking van de aanbevelingen uit de rapporten van 2006 (2008);
8. Verbonden partijen, een casestudy (2008);
9. Beheer openbare ruimte (2009);
10. Resultaten Reïntegratie (2010);
11. De afhandeling van meldingen (2010);
12. Wmo: huishoudelijke hulp en het persoonsgebonden budget (2011);
13. Armoedebeleid (2011);
14. Grote Projecten (2012);
15. Toerismebeleid (2012).
16. Decentralisaties, mogelijkheden voor sturing door de gemeenteraad (juni 2013);
17. Participatiewet en verantwoording (november 2014);
18. Een Terugblik op Rekenkameronderzoek (mei 2015);
19. Gemeentelijk beleid voor detailhandel en horeca in de binnenstad van Hoorn (augustus 2015);
20. Vastgoedbeheer gemeente Hoorn (mei 2016);
21. Afhandeling van meldingen, klachten en bezwaarschriften (januari 2017);
22. ICT-beleid (november 2017);
23. Een Terugblik op Rekenkameronderzoek t.g.v. de gemeenteraadsverkiezingen (mei 2018);
24. Een onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Hoorn (september 2018);
25. Een vervolgonderzoek naar sturing en beheersing van Grote Projecten (juli 2019);
26. Een onderzoek naar gemeentelijke Schuldhulpverlening (januari 2020);
27. Een onderzoek naar het gemeentelijk cultuurbeleid (januari 2021);
28. Een onderzoek naar het inkoopbeleid van de gemeente Hoorn (februari 2021);
29. Een onderzoek naar digitale dienstverlening (oktober 2021);
30. Een onderzoek naar geheimhouding (januari 2023);
31. Een onderzoek naar externe inhuur (juni 2023);
32. Een onderzoek naar wonen (maart 2024);
33. Een onderzoek naar armoede en sociale ongelijkheid (lopend)

Werkzaamheden 2023

Onderzoek naar geheimhouding

Op 1 april 2023 trad de wet Bevordering integriteit en functioneren decentraal bestuur in werking, en afgelopen jaar is de nieuwe wet Open Overheid (Woo) in werking getreden. Deze wetten hebben invloed op de manier waarop er met geheimhouding op stukken en documenten moet worden omgegaan in de gemeente Hoorn.

De rekenkamer adviseert dat de gemeente Hoorn het protocol geheimhouding zal moeten bijwerken. Op basis van de huidige versie is niet altijd duidelijk wanneer geheimhouding moet worden opgeheven en voor wie geheimhouding geldt. In de praktijk blijkt dat er voldoende waarborgen zijn om geheimhouding op een juiste manier op te leggen en dat er op grond van de juiste wetten geheimhouding wordt opgelegd. Tegelijkertijd ziet de rekenkamercommissie dat er beperkt overzicht is m.b.t. het opleggen van geheimhouding, er is namelijk geen centraal register met geheime stukken. Dit maakt het moeilijker voor de gemeenteraad om te controleren of geheimhouding op bepaalde stukken nog nodig is. Daarnaast blijkt dat er niet altijd eenduidige terminologie wordt gebruikt. De termen vertrouwelijk, strikt vertrouwelijk en geheim worden door elkaar gebruikt terwijl alleen de term 'geheim' betekenis heeft volgens de wet.

De rekenkamercommissie beveelt aan om het protocol geheimhouding te actualiseren, en handvatten op te nemen over het opheffen van geheimhouding. Daarnaast adviseren wij een centraal overzicht op te stellen met daarin alle geheime stukken zodat de raad kan toezien op het tijdig opheffen van geheimhouding. Verder is het van belang te investeren in structurele kennis over geheimhouding onder medewerkers van de gemeente, en eenduidig te zijn over de gebruikte terminologie.

Het rapport is in januari 2023 opgeleverd.

Onderzoek naar externe inhuur

Eind 2022 is de rekenkamercommissie gestart met een onderzoek naar externe inhuur. De rekenkamercommissie had in eerste instantie een regulier rapport voorzien. Op basis van de bevindingen, de bedrijfsmatige insteek van het beleid en de beperkte dossiervorming, heeft de rekenkamercommissie besloten op hoofdlijnen te informeren en door middel van een brief het gesprek over externe inhuur op gang te brengen.

In de gemeente Hoorn wordt externe inhuur gezien als uitvoeringsvraagstuk, vrijwel volledig belegd bij de teammanagers. Er is daarnaast sprake van weinig controle, weinig monitoring en beperkte dossiervorming. Doordat er gewerkt wordt met (Europees aanbestede) percelen is de rechtmatigheid van de externe inhuur geborgd. Doelmatigheid is belegd bij de teammanager en blijkt over het algemeen deel uit te maken van de afweging over externe inhuur. De rekenkamercommissie bemerkt dat externe inhuur niet als strategisch vraagstuk wordt gezien, of als dusdanig wordt ingezet. De krappe arbeidsmarkt zorgt voor een grotere afhankelijkheid van externe inhuur terwijl het tegelijkertijd effect heeft op de kwaliteit van het beschikbare extern in te huren personeel en de kosten die daarmee gemoeid zijn. Daarnaast heeft een hogere externe inhuur, zeker zonder gedegen dossiervorming en evaluatie, gevolgen voor het kennisniveau van de organisatie.

De rekenkamer beveelt de gemeenteraad aan om vanuit de controlerende rol te bepalen in hoeverre de raad inzicht wilt hebben op externe inhuur. Daarnaast doet de rekenkamer de aanbeveling om bij grote projecten een meer integrale afweging te maken betreffende inzet van externen en het college te vragen om inzichtelijk te maken of projecten met de eigen organisatie kunnen worden uitgevoerd. Aan het college beveelt de rekenkamer aan beter te kijken naar de mogelijkheden om externe inhuur op een meer strategische wijze, te evalueren aan welke eisen inkoopdossiers moeten voldoen en te werken aan een doorlopend monitoringssysteem waarin de kwaliteit en kwantiteit van extern ingehuurd krachten is belegd.

Onderzoek naar wonen

Augustus 2023 is de rekenkamercommissie Hoorn gestart met een onderzoek naar het woonbeleid van de gemeente Hoorn. Dit onderzoek is uitgevoerd door I&O Research. Het doel van het onderzoek is om de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad te versterken. De rekenkamer wil hierbij handvatten voor sturing en monitoring geven die aansluiten bij de context van gemeentelijk beleid en uitvoering op de woningmarkt, binnen de taken en bevoegdheden die de gemeente heeft.

De resultaten van het onderzoek worden na het vaststellen van het verslag gepubliceerd en toegelicht in een informatieve sessie.

Onderzoek naar armoede en sociale ongelijkheid

Het DoeMee onderzoek naar armoede en sociale ongelijkheid loopt momenteel. Naar verwachting is het oplevermoment voor de zomer van 2024.

Contact met de raad

De rekenkamercommissie wil het contact met de raad bevorderen en nagaan of de conclusies en aanbevelingen in een onderzoeksrapport aansluiten bij de belevingswereld en informatiebehoefte van raadsleden. Daarom worden rapporten toegelicht in informatieve sessies. Deze bijeenkomsten zijn niet bedoeld om besluiten van de raad voor te bereiden of te nemen, maar hebben als doel om het onderzoek beknopt toe te lichten, conclusies en aanbevelingen voor het voetlicht te brengen en inhoudelijke vragen over het rapport te beantwoorden. Besluitvorming over het overnemen van aanbevelingen vindt plaats in de raadsvergadering.

Vergaderingen

In 2023 vergaderde de rekenkamercommissie 11 keer. Het gros van de vergaderingen is georganiseerd op het stadhuis. Twee vergaderingen zijn digitaal gevoerd.

Financiële verantwoording

Omschrijving	Begroting 2023	Realisatie 2023
Onderzoekskosten (Personeel en inhuur)	€ 30.750	€ 21.676
Kosten inhuur secretaris	€ 26.090	€ 27.600
Presentiegeld	€ 8.400	€ 8.839
Kosten lidmaatschap NVR	-	€ 670
Totaal:	€ 68.320	€ 58.785

Er was in 2023 geen vast personeel in dienst van de rekenkamercommissie, wel werd er een secretaris/onderzoeker ingehuurd.

De onderzoekskosten in 2023 betreffen de inhuur van de secretaris/onderzoeker en een onderzoeksbureau voor de uitvoering van de onderzoeken naar wonen en armoede en sociale ongelijkheid. Door het verspreiden van de facturatietermijnen zijn de begrote uitgaven niet gerealiseerd, de betalingsverplichtingen voor beide onderzoeken zijn echter in 2023 aangegaan. Hier zit dus een verschil tussen de boekhoudkundige besteding en aangeane verplichtingen.

Het jaarverslag 2023 is tezamen met het jaarplan 2024 besproken en vastgesteld door de rekenkamer in januari 2024. Het stuk werd in februari 2024 ter kennisname aan de gemeenteraad, de auditcommissie en het college van B en W gestuurd.

2 JAARPLAN 2024

Start van de rekenkamer

Op 27 september 2022 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Versterking decentrale rekenkamers als hamerstuk afgedaan. Deze wet heeft impact op de wijze waarop de Rekenkamercommissie in deze gemeente is ingericht. De nieuwe wet ging in op 1 januari 2023, met een overgangstermijn die liep tot 1 januari 2024. In 2023 hebben griffie, raad en rekenkamer gezamenlijk een traject doorlopen waarmee er besloten is tot het instellen van een rekenkamer. Naast de rekenkamer is er een klankbordgroep opgericht met daarin de volgende leden:

- mw. L. Klinkenberg (HOE)
- dhr. Mitchel Sluis (VVD)
- dhr. Niek Heijne (D66)

De functie van de klankbordgroep is het betrekken van het raads perspectief in de voorbereiding van onderzoeken. Zo wordt er met de klankbordgroep gesproken over mogelijke onderzoeksonderwerpen, de scope en afbakening van een onderzoek en de presentatie van resultaten. De klankbordgroep heeft geen invloed op het inhoudelijke onderzoek.

Te hanteren criteria voor onderzoek

De rekenkamer is onafhankelijk. Bij het bepalen van de te onderzoeken onderwerpen worden een aantal selectiecriteria gehanteerd. In principe komen alleen onderwerpen die aan alle selectiecriteria voldoen in aanmerking voor onderzoek door de rekenkamer. De selectiecriteria zijn:

- Er is sprake van een substantieel belang in financieel, organisatorisch, bestuurlijk of maatschappelijk opzicht;
- Toegevoegde waarde van het onderzoek; de leereffecten en nieuwe inzichten rechtvaardigen de onderzoeksinspanning;
- Er is een risico op of vermoeden van ondoelmatigheid, ondoeltreffendheid, onrechtmatigheid;
- De onderzoeksvraag is niet op een andere, meer eenvoudige, wijze te beantwoorden

De rekenkamer streeft naar een evenwichtige verdeling van onderzoeksonderwerpen over de verschillende beleidsterreinen.

De rekenkamer voert voorafgaand aan publicatie van rapporten zowel ambtelijk als bestuurlijk wederhoor. Rapporten worden altijd door de leden –ruim voordat zij worden geopenbaard- van kritische kanttekeningen voorzien. Deze worden besproken in de vergaderingen en zo nodig leidt dit tot aanpassingen in het rapport. Ieder lid brengt punten in vanuit zijn eigen expertise en ervaring.

Rapporten van andere rekenkamers worden gebruikt om ideeën voor onderzoeks-onderwerpen, onderzoeks-aanpak en presentatie te verzamelen.

Groslijst met onderwerpen

Bij de start van de rekenkamer(commissie) in 2005 is een dynamische groslijst met mogelijke onderzoeksonderwerpen opgesteld. Als een lopend onderzoek in de afrondende fase is, kiest de rekenkamer een volgend onderzoeksonderwerp. Meestal is dat een onderwerp van de groslijst, maar als er een goede reden is om daarvan af te wijken -bijvoorbeeld als een verzoek van de

gemeenteraad of de algemene raadscommissie door de rekenkamer wordt gehonoreerd- dan kan ook een onderwerp dat niet op de groslijst staat in uitvoering worden genomen.

De groslijst volgt hieronder.

- Informatiebeveiliging;
- Regionale samenwerking West-Friesland;
- De Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam Westfriesland;
- Fietsbeleid / mobiliteitsbeleid / verkeersbeleid;
- Jeugdzorg/jeugdhulp;
- Data en algoritmen;
- Energie en duurzaamheid, warmtetransitie

Er hoeft overigens niet bij ieder onderwerp voor een diepgaand onderzoek gekozen te worden. Ook kortdurende onderzoeken en verkenningen behoren tot de mogelijkheid, afhankelijk van de aard van het onderwerp en de gekozen probleemstelling.

Ondersteuning van de rekenkamercommissie

In 2024 wordt de rekenkamercommissie ondersteunt door Lucienne van de Coevering als secretaris/onderzoeker. Deze overeenkomst duurt tot 1 maart 2024.

Vanaf 1 maart 2024 wordt de rekenkamer ondersteunt door Cheyenne Laan- van den Berg medewerker raads- en commissiezaken bij de griffie van de gemeente Hoorn.

Budget

Omschrijving	Begroting 2024
Onderzoekskosten(personeel en inhuur)	€ 39.800
Presentiegelden	€ 18.330
Inhuur secretaris/onderzoeker (tot 1 maart 2024)	€ 7.200
Opleidingskosten	€ 3.100
Contributie NVR	€ 670
Budget 2024 totaal:	€ 69.100

De ondersteuning van een externe secretaris is per 1 maart 2024 overgezet in ondersteuning door de griffie. Dat betekent dat alle onderzoeken in de praktijk extern aanbesteed dienen te worden.

Per 1 januari zijn de presentiegelden van de rekenkamer omgezet in een vaste maandvergoeding. De rekenkamer zal in het kader van transparantie in haar volgende jaarverslagen rapporteren over de aanwezigheid bij vergaderingen.

Vergaderschema 2024

Ook in 2024 wordt gestreefd naar een maandelijkse reguliere vergadering voor de voltallige rekenkamer en zo nodig ad hoc vergaderingen voor een afvaardiging uit de rekenkamer voor specifieke zaken, zoals voor de selectie van onderzoeksbureaus. De vergaderplanning voor 2024 is als volgt:

- 22 januari 2024
- 26 februari 2024
- 25 maart 2024

- 22 april 2024
- 27 mei 2024
- 24 juni 2024
- 15 juli 2024
- 30 september 2024
- 21 oktober 2024
- 25 november 2024
- 16 december 2024

